

Зенькович Н. Г.

*к.арх., доцент кафедри архітектурного проектування
цивільних будівель і споруд Київського національного
університету будівництва і архітектури*

Алемасов М. А.

*аспірант кафедри архітектурного проектування
цивільних будівель і споруд Київського національного
університету будівництва і архітектури
alemasovm@gmail.com*

СУЧАСНІ КІНОТЕАТРИ ТА БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ

Анотація: в статті розглядається відповідність ДБН В.2.2-16 -2005 «Культурно-видовищні та дозвільні заклади». до практики будівництва сучасних кінотеатрів. На основі аналізу першої редакції ДБН В.2.2-1-2016 та практики експлуатації сучасних кінотеатрів, наведені пропозиції, що потребують внесення у ДБН.

Ключові слова: нормативи, мультиплекс, xD-кінопоказ, кінопроекційна, кінотеатр, багатозальний кінотеатр.

На сьогоднішній день діючими нормативами в галузі проектування кінотеатрів є ДБН В.2.2-16 -2005, «Культурно-видовищні та дозвільні заклади». Але аналіз будівництва сучасних кінотеатрів показує, що по декільком параметрам вони не відповідають цим нормативам, бо нові типи кінопоказу потребують більш розвинутої структури приміщень кінотеатрів, інше планувальне вирішення та предметне наповнення кінозалів і кінопроекційних .

Розвиток науково-технічного прогресу змінив технологію кінопоказу, що обумовило особливості проектування кінотеатрів та спонукало необхідність внесення змін до діючих будівельних норм. Тому в даний час відбувається робота по коригуванню нормативів і підготовлена перша редакція ДБН В.2.2-16 «Культурно-видовищні та дозвільні заклади». Однак навіть між цим документом і проектуванням сучасних кінотеатрів існує окремі невідповідності, це призводить до потреби в аналізі нововведень ДБН з точки зору їх релевантності. Тому необхідно виявити переваги та недоліки змін внесених до нормативних документів. Оцінити їх відповідність на сучасний стан.

В кінці 80-х, коли розцвів неконтрольований ринок підпільних відеосалонів, кінотеатри не змогли конкурувати з ними через те, що не змогли забезпечувати той репертуар, який пропонувався на відео. У 90-х підприємці

перетворили порожні приміщення кінотеатрів в автосалони, меблевi магазини i дискотеки. На великому екрані фільми показувалися рідко, а якість кінотеатрів залишалася на рівні 80-х. Люди перестали ходити в кіно, i оренда величезних площ стала основним доходом кінозалів. В останні десятиліття ситуація почала змінюватися. Обсяг кіноринку з 2000 року неухильно зростає. Багатозальні кінотеатри витіснили однозальні, опинившись більш рентабельними. На сьогоднішній день окремо розташовані кінотеатри поступаються популярністю кінотеатрам вбудованим в багатофункціональні центри. Лише за 2018 рік перестали функціонувати 2 легендарних кінотеатри Києва: кінотеатр «Україна» (вул. Городецького 5) та «Кінопанорама» (вул. Шота Руставелі 19). Така ж участь очікує кінотеатр «Київ». Натомість зростає релевантність сучасних багатозальних кінотеатрів – мультиплексів. Серед них найпопулярнішими є такі мережі як «Мультиплекс», «Батерфляй», «Оскар», «Планета кіно», що зазвичай входять у склад торгових та розважальних центрів. Це пояснюється зручністю відвідування багатофункціональних центрів, де люди можуть як придбати необхідні товари та послуги, так і сходити на незапланований кінопоказ.

«Мультиплекс – це багатофункціональний кінокомплекс з декількома невеликими демонстраційними залами на 100-150 місць у кожному, різноманітний репертуар, сучасне технологічне оснащення, високий рівень комфорту глядацьких місць. Супутній кінопоказу набір послуг дуже широкий: паркінг для машин, дитяча кімната, кафе, бар, ресторан и т.п.. Окремі кінокомплекси мають спеціалізовані бібліотеки i читальні зали, зони відпочинку, виставкові зали та дискотеки. Така багатофункціональність дозволяє їм ставати центрами молодіжного i сімейного дозвілля. Тому що основна вікова категорія, що відвідує кінотеатри — це люди від 14 до 38 років, студенти та молодь з вищою та середньою освітою. » [3] Також сучасні кінотеатри пропонують більший спектр систем кінопоказу, комфортність, інтерактивність та доступність для відвідувачів, що зближує нас до кінотеатрів країн європейського рівня. А також, достатній рівень економічної ефективності кіноустанов. Ці особливості розвитку повинні знайти своє відображення у будівельних нормах. Однак у новій редакції ДБН В.2.2-16 не всі ці особливості експлуатації кінотеатрів у повній мірі не враховані.

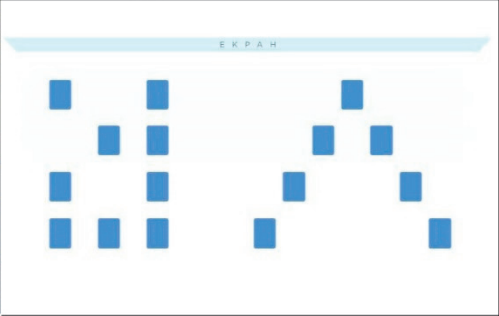
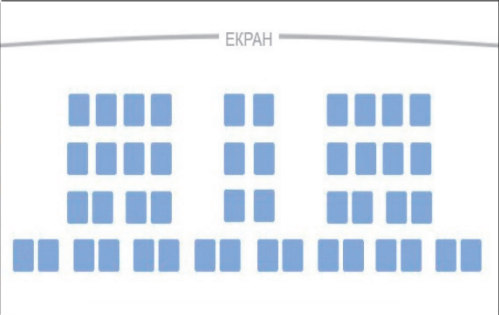
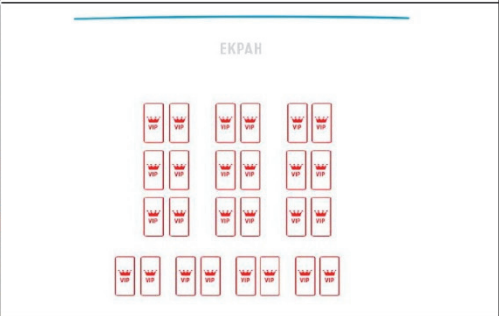
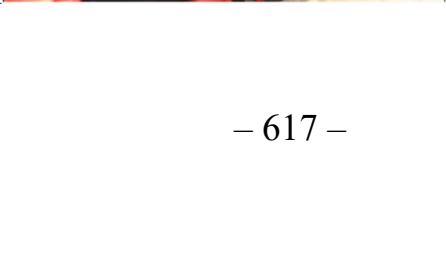
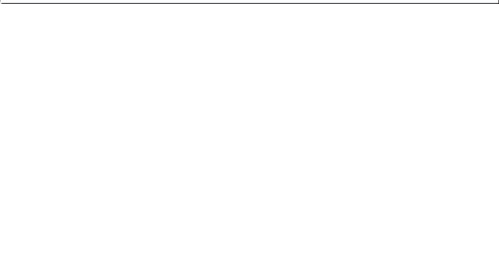
1.Вимоги щодо залів xD-показу та залів підвищеної комфортності:

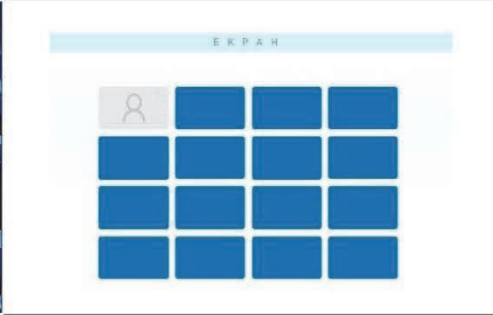
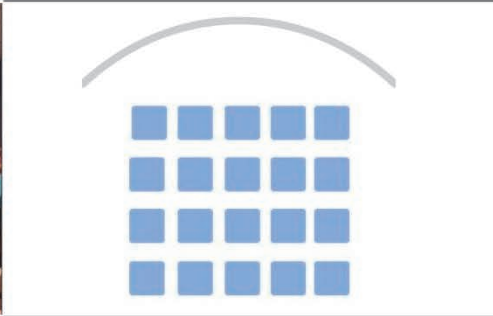
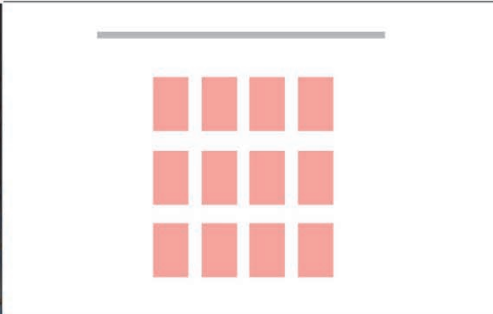
«6.3.1.15 В залах для глядачів з динамічними кріслами 5d моделей (для досягнення яскравих спецефектів під час демонстрації 3-7D фільмів) та в залах підвищеної комфортності, в т.ч. типу RE'LUX', габарити крісел, відстані між спинками крісел (глибина ряду) та кількість місць в ряду

визначається завданням на проектування, для забезпечення технологій сучасного кінопоказу, що постійно вдосконалюються» [2]

«12.1.11 Для забезпечення технології спецефектів у кінотеатрах зі xD-кінопоказом за завданням на проектування передбачати системи водопідготовки та водопостачання.» [2]

Однак в ДБН не вказується що є залом підвищеної комфортності? Які зали відносяться до неї? Чи можна однаково вважати кінозали з різним предметним наповненням (крісла з підставками для попкорну, крісла зі спецефектами, дивани, дивани зі столиками, двоспальні ліжка) – залами однієї комфортності? ДБН також не дає визначення 3D:7D кінопоказу та яка між ними різниця. І чи залежить показник площі на одного глядача від показу 3:7D фільмів. Це все скасується на плануванні залів. Як результат, в Києві трапляються кінотеатри 4D-показу та кінотеатри 7D-показу з однаковим обладнанням та спецефектами. Нижче в табл. приведені планувальні рішення залів з різним предметним наповненням і приведені показники площі на одне місце у залі які значно відрізняються один від одного.

Зал віртуальної реальності Кінотеатр Мультиплекс, ТРЦ Lavina				
16 місць 108 м² 6,75 м²/чол				
Зал підвищеної комфортності кінотеатр Оскар, ТРЦ Gulliver				
46 місць 102 м² 2,21 м²/чол				
Кіноресторан RE`LUX РЦ Блокбастер				
26 місць 93 м² 3,8 м²/чол				

VIP зал кінотеатр Мультиплекс ТРЦ SkyMall		
16 місць 38 м² 2,4 м²/чол		
4D-кінотеатр ТРЦ Дивосвіт		
20 місць 50 м² 2,5 м²/чол		
7D-кінотеатр ТРЦ Dream Town		
12 місць 28 м² 2,3 м²/чол		

Одним із найважливіших нововведень у ДБН є положення щодо передбачення місць для людей з інвалідністю:

- «6.3.1.16 Місця для осіб з інвалідністю на кріслах колісних слід передбачати в першому або останньому ряду партеру або ложі і розміщувати на плоскій ділянці підлоги. Розміри місць для осіб з інвалідністю на кріслах колісних– 0,9 x 1,5 м, ширина під'їзду до місць повинна бути не менше 0,9 м.» [2]

У розвинених країнах люди з інвалідністю можуть вільно відвідувати театри, концерти улюблених груп, ходити з друзями чи сім'єю в кіно. Адже доступ до цих будівель облаштований до їх потреб, є зручні доступні місця. Нам потрібно переймати цей досвід і створювати реальний безбар'єрний простір в усіх громадських закладах. Тому в проекті нових ДБН щодо закладів культури пропонується ввести норму – робити частину місць у кінозалах, театрах та операх зручних для людей з інвалідністю. Згідно із запропонованими змінами у залах для глядачів кількість місць для осіб з інвалідністю на кріслах колісних слід визначати з розрахунку – 1-1,5% від загальної місткості, але не менше 2 місць у залах загальною кількістю до 200 місць.

Місця для осіб з інвалідністю на
колісних кріслах передбачені у
першому ряді
Кінотеатр Сінема Сіті,
ТЦ Ocean Plaza

2.Операційний комп'ютерний центр управління кінопоказом у мультиплексах:

«6.3.4.5 При декількох кінозалах (мультиплекси) слід передбачати операційний комп'ютерний центр управління кінопоказом, з якого керується дія кінопроекторів в приміщеннях апаратних-проекційних при залах для глядачів. При цьому, апаратні-проекційні можуть бути як при кожному залі так і одна на 2-3 зали для глядачів. В апаратних-проекційних розташовуються тільки кінопроектори (мінімальна площа приміщень - 16м²). Площа центру управління кінопоказом розраховується за завданням на проектування, виходячи 6,0 м² на одного співробітника + не менше 8 м² на допоміжне обладнання + приміщення санвузла.» [2]

Однак вітчизняні мультиплекси не мають єдиного для усіх залів комп'ютерного центру управління кінопоказом. Вони мають єдину кінопроекційну на декілька залів (як правило 4-6). Яка має безпосередній зв'язок із заднією стіною кожного глядацького залу. Такий кіноапаратний комплекс повинен мати сучасні цифрові пристрої кінопоказу, а також спеціалізовані пристрої для перемотки кінострічки. Таким чином апаратна та перемотувальна об'єднуються у єдиний простір. Операційний комп'ютерний центр управління кінопоказу потребує іншого обладнання. Він скоріш нагадує серверну. Кінозалам з таким комплексом не потрібні кінопроекційні. Спеціальні пристрої для демонстрації - проекційні кабінки - розміщуються за заднією стіною залу під стелею у фойє. (кінокомплекс у м. Альба, Франція). Натомість вимог до таких кінопроекційних в ДБН не вказується. Тому положення щодо комп'ютерного центру управління потребує уточнення.

3.Наявність консьєнж-бару:

«3.19 Консьєнж-бар

Заклад швидкого обслуговування відвідувачів кінотеатрів.» [2]

Однак в ДБН не вказуються вимоги до консешн-бару. Які послуги необхідні, а які можуть додатково надаватися відвідувачам кінотеатру. Багато сучасних мультиплексів окрім барної стійки, де можна придбати попкорн та напої, включають в себе кафе, де можна комфортно відпочити та перекусити (не тільки відвідувачам кінотеатру). В ДБН не вказується ніяких вимог до подібних закладів харчування та обслуговування у складі мультиплексів.

«М safe» у кінотеатрі Мультиплекс
ТРЦ Lavina, Київ

Кафе на 30 місць у Мультиплексі
ТРЦ Victoria Gardens, Львів

4.Касовий вестибюль та фойє:

«8.1.2 Касові кабінети розташовувати в касовому вестибюлі.

Касовий вестибюль передбачається як відокремлене приміщення з самостійним входом так і як прохідне приміщення. 8.1.3 При розташуванні розподільного вестибюлю суміжно та в одному рівні з фойє та кулуарами можливе перерозподілення площ цих приміщень. При цьому не слід зменшувати площу розподільного вестибюлю більше ніж на 30%. В закладах 1 рівня комфорту при розподільному вестибюлі, за завданням на проектування, можливе розташування кабінету для надання першої медичної допомоги глядачам до приїзду швидкої допомоги. В закладах 1 та 2 рівней комфорту в фойє для відпочинку глядачів, за завданням на проектування, можливе розміщення зимового саду площею не менше 30 м².» [2]

У фойє, окрім точок харчування розташовуються ігрові автомати, виставки, електронні казино, торгівельні кіоски по продажу відеокaset, дисків, плакатів, постерів, книг, футболок та кепі, іграшок-сувенірів по кіношній тематиці. Спеціалісти рекомендують на площі фойє або рядом, влаштовувати гральні зали (наприклад, більярд, боулінг и т. п.), дитячі кімнати, місце для невеликого оркестру, телевізійні монітори. Все це потребує збільшення площі. В ДБН не

вказується ніяких вимог до подібних закладів обслуговування у складі мультиплексів.

Висновки: Зараз мультиплекси, які стали для глядача не тільки місцем перегляду фільмів, а й місцем спілкування, здатні задовольнити будь-які запити споживачів. Наявність розширеного складу приміщень: кількість залів, їх різноманітність планування, супутні приміщення глядацького комплексу дуже впливають на ступінь привабливості конкретного кінотеатру та його економічну ефективність.

Аналіз першої редакції ДБН В.2.2-16 свідчить, що в неї в галузі кінопоказу залишилися декілька невирішуваних проблем. Державні будівельні норми відіграють дуже важливу роль у проектуванні сучасних кінотеатрів. Тому їх необхідно удосконалювати, як в галузі перспективного розвитку самих споруд кінотеатрів, так і новітніх систем кінопоказу. Ці доповнення мають сприяти не тільки підвищенню комфорту глядачів, та їх безбар'єрної доступності, а і економічній ефективності установ кінопоказу в Україні.

Література:

1. ДБН В.2.2-16 -2005 Культурно-видовищні будинки та споруди
2. ДБН В.2.2-16:201X Культурно-видовищні та дозвіллієві заклади (проект, перша редакція).
3. Зенькович Н.Г. Особливості еволюції сучасних кінотеатрів / Архітектурний вісник КНУБА, УДК 725.82, 2018.
4. Куцевич В.В. Перспективні напрямки розвитку типології кінотеатрів / ст.: УДК 728.48, 2006.

Аннотация: в статье рассматривается соответствие ДБН В.2.2-16 -2005 «Культурно-зрелищные и досуговые учреждения» к практике строительства современных кинотеатров. На основе анализа первой редакции ДБН В.2.2-1-2016 и практики эксплуатации современных кинотеатров, приведенные предложения, требующих внесения в ДБН.

Ключевые слова: нормативы, мультиплекс, xD-кинопоказ, кинотеатр, кинопроекторная, многозальный кинотеатр.

Annotation: the article deals with the compliance of DBN V.2.2-16-2005 "Cultural and entertainment and licensing institutions". to the practice of building modern cinemas. Based on the analysis of the first edition of the DBN of V.2.2-1-2016 and practices of the operation of modern cinemas, the suggestions that need to be made in the DBN are given.

Key words: norms, multiplex, xD-movie show, film projection, cinema, multi-theater cinema.